

Adı Soyadı: Sınıf / No:

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Puan	15	15	10	12	12	8	16	12	100

8 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıtı göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Nasıl ve niçin soruları · 15 puan

Yer bilimci, depremin oluşumunu yer kabuğundaki hareketler ve ölçüm verileriyle açıklar. Dinî düşüncüyü inceleyen bir araştırmacı ise afetten etkilenenlere yardım etmenin ahlaki sorumluluğunu tartışır.

İki incelemenin soru ve yöntemlerini karşılaştırınız. Bu örneğe dayanarak din ile bilimin her konuda aynı soruyu sorduğu iddiasını değerlendiriniz.

2. Araştırma ve etik · 15 puan

Bir laboratuvar yeni bir teknolojinin nasıl çalıştığını deneylerle araştırıyor. Kurul, teknolojinin kullanımında insanların zarar görmemesini ve imkânlardan adil yararlanılmasını tartışıyor.

Metindeki bilimsel soruyu ve etik soruyu ayırınız. Bir dinî ahlak ilkesinin etik tartışmaya nasıl katkı sağlayabileceğini örnekle açıklayınız.

3. Çeviriden araştırmaya · 10 puan

İslam medeniyetindeki bilimsel faaliyetler sırasında farklı dillerdeki eserler çevrilmiş; bazı bilgiler karşılaştırılmış, eleştirilmiş ve yeni gözlem ve hesaplamalarla geliştirilmiştir.

Çevirilerin bilgi birikimine bir katkısını açıklayınız. Verilen bilgilere göre bu faaliyetleri yalnızca kopyalama olarak nitelemek neden yetersizdir?

4. Gelişmenin koşulları · 12 puan

Bir tarihçi bilimsel gelişmeyi açıklarken kütüphaneleri, eğitim kurumlarını, araştırmacılar arasındaki bağlantıları ve araştırmaya sağlanan desteği birlikte inceliyor.

Bu unsurlardan ikisinin bilimsel gelişmeye nasıl katkı sağlayacağını açıklayınız. Gelişmeyi yalnız tek tek bilim insanlarının yeteneğiyle açıklamak neden eksiktir?

5. Kurumların farklı işlevleri · 12 puan

İslam medeniyetinin farklı dönemlerinde medreseler ve rasathaneler bilgi üretimi ve aktarımında rol oynamıştır.

Medrese ile rasathanenin temel işlevlerini yazınız. Bu kurumların aynı işlevi gördüğü iddiasını bir fark belirterek değerlendiriniz.

6. Araştırmaya uygun kurum · 8 puan

Bir araştırmacı grubu geçmişte gök cisimlerinin hareketlerinin nasıl gözlemlendiğini inceliyor. Başka bir grup hastaların bakım ve tedavisinin yapıldığı kurumları araştırıyor.

İlk grubun rasathane, ikinci grubun darüşşifa belgelerini incelemesi neden uygundur? Her kurumun işleviyle ilişki kurunuz.

7. Çalışmaları sınıflandırma · 16 puan

Bir sergide Hârizmî'nin bilinmeyenli eşitliklerin sistematik çözümüne, İbnü'l-Heysem'in ışığın yayılması ve görmenin gerçekleşmesine, İbn Sînâ'nın hastalıkların tanı ve tedavisine ilişkin çalışmaları tanıtılıyor.

Bu üç çalışmayı ilgili bilim alanlarıyla eşleştiriniz. Bu eşleştirmenin, adı geçen kişilerin bütün çalışmalarını kapsadığı sonucu çıkarılabilir mi? Açıklayınız.

8. Ölçüm ve gözlem · 12 puan

Bir sergide Birûnî'nin yeryüzünün ölçülmesiyle ilgili çalışmaları ile İbnü'l-Heysem'in ışık ve görmeye ilişkin araştırmaları yan yana sunuluyor.

Bu çalışmaların ilgili olduğu bilim alanlarını yazınız. İki araştırma alanında da kullanılabilecek bir bilimsel yöntemi açıklayınız.
